
HÍRÖSSZEFOGLALÓK

Hírösszefoglaló rovatunkban a MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport munkájában résztvevő egyetemi hallgatók írásait közöljük. A rovat célja, hogy a Közjavak blog és folyóirat profiljába illeszkedő, – a közjog területét tágan értelmezve – legfrissebb tudományos hírekről, álláspontokról, az egyes közjogi szervek döntéseiről első kézből nyújtson információt az olvasóközönségnek.

ALAPTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSI JAVASLAT A HAJLÉKTALANSÁG MEGTILTÁSÁNAK MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN*

A statisztikai adatok alapján Magyarországon ma összesen 70 808 embernek nincs érvényes lakcíme, két évvel ezelőtt ez a szám még 63 660 fő volt. A hajléktalanság "megszüntetéséről" szóló jogi szabályozását a Kormány már több alkalommal megkísérelte véghezvinni. 2011-ben az új szabálysértési törvény felhatalmazást adott az önkormányzatoknak, hogy büntethetővé tegyék azt, ha valaki közterületen él (akár elzárás is). E szabályozást az Alkotmánybíróság 2012-ben érvénytelenítette. 2013-ban az Országgyűlés, kétharmaddal módosította az Alaptörvényt. A Fidesz-többségnek köszönhetően módosult az alkotmány, amely következtében megszületett szabálysértési törvényből kikerültek a hajléktalankat közvetlenül börtönnel fenyegető kitételek, azonban pénzbírsággal elvileg ma is büntethetnék a hajléktalankat.

*Készítette: **Dr. Lovas Dóra**, PhD hallgató, DE ÁJK

A Város Mindenkié csoport által fentebb látható összesítés alapján jól látszik, hogy bár 2013 óta a rendőrségnek lehetősége van bírságotolni a fedél nélkül élő embereket, az elmúlt másfél évben egyetlen szabálysértési eljárás sem indult ilyen jogcímen.

Bajkai István FIDESZ-es képviselő 2018. június 12. napján tartott sajtótájékoztatón bejelentette, hogy a FIDESZ azt kéri a kormánytól, hogy a most zajló alkotmánymódosítási folyamatban teremtsék meg annak jogi feltételeit, hogy ne legyen megengedett az életvitelszerű közterületen tartózkodás. Ennek oka, hogy sokan életvitelszerűen használják a közterületeket, ami a közbiztonsági és közegészségügyi veszélyek mellett megterhelő a városban élőknek, pedig az állam és az önkormányzatok kiterjedt támogatási rendszert – például nappali és éjszakai szálláshelyeket – biztosítanak, valamint a közmunkaprogram mindenki számára megnyitotta a munkavállalás lehetőségét.

A benyújtott javaslat indokolása kiemeli, az alaptörvény-módosítás fokozottabb jogi védelemben kívánja részesíteni a magán- és a családi életet, valamint az otthon, figyelembe véve az elmúlt évek tendenciáit.

Sokkal nagyobb eredményeket lehetne elérni a hajléktalanság megoldása kapcsán, ha a lakás nélküliek megbüntetése helyett átfogó szociál- és lakáspolitikát alakítanának ki, kiterjedt hajléktalanellátó rendszerrel, megfizethető lakhatást biztosító szociális bérlakásprogrammal és a fedél nélkül élő emberek fizikai és mentális problémáit kezelő hozzáértő szociális munkával.

Források jegyzéke:

- <https://merce.hu/2018/06/14/egyetlen-abra-megmutatja-miert-is-ertelmetlen-a-hajlektalan-embereket-bunteto-alkotmanymodositas/>
- <https://behir.hu/megtilthatjak-a-hajlektalanok-eletvitelszeru-kozteruleten-eleset>
- <https://24.hu/belfold/2018/06/12/fidesz-hajlektalansag-hajlektalanok/>
- <http://www.parlament.hu/irom41/00332/00332.pdf>

TOVÁBB FEHÉREDHET A GAZDASÁG, INDUL AZ ONLINE SZÁMLARENDSZER*

Az online számla rendszer július elsejétől fogadja a vállalkozások számláinak adatait, a rendszer használatához mindenekelőtt a vállalkozásoknak regisztrálniuk kell a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) honlapján, ehhez azonban rendelkezniük kell ügyfélkapus hozzáféréssel. A megfelelő adatszolgáltatás részleteiről minden információ megtalálható a NAV online számla oldalán. Ezentúl minden olyan számláról, amelynek belföldi adóalanyra áthárított áfatartalma elérni a minimum 100 ezer forint, adatot kell küldeni a NAV-hoz, melyet számlázó program használatával lehet a legkönnyebben megvalósítani. Ugyanakkor megjegyezték, olyan számlázó programra van szükség, amely az adatokat automatikusan az online számla rendszerbe továbbítja.

Az adatszolgáltatás azoknak is kötelező, akik kézzel kiállított számlákat, azaz számlatömböt alkalmaznak. Amennyiben ezen a számlán az áfa legalább 100 ezer forint, öt napon belül kell elvégezni az adatszolgáltatást, ha pedig az áfa eléri az 500 ezer forintot, a számlán szereplő információkat a kiállítás utáni napon kell feltölteni az online számla rendszerbe. Informatikai bonyodalmak leginkább a komplex vállalatirányítási rendszerekben adódhatnak, hiszen ezeknél a számlázást össze kell kötni például a könyveléssel vagy a készletnyilvántartással is. A NAV szakfőigazgatója szerint nehézségek esetén a szoftverfejlesztőket érdemes felkeresni. Hangsúlyozta, hogy előzetesen nem lehet méltányosságot kérni késedelemre, de az ilyen ügyekben az adóhatóság méltányolni fogja, ha az érintettek jogkövetőek és tettek már lépéseket az átállás érdekében. A program esetleges nem megfelelő működése miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal július végéig még nem bírságolja az adatszolgáltatás mulasztását. Nem vetnek ki szankciókat azokra a vállalkozásokra, amelyek regisztrálnak, és a számladataikat július végéig, utólag eljuttatják a NAV-hoz.

A NAV közleménye szerint ingyenes, egyszerű, gyors és az adatszolgáltatásra is alkalmas számlázó programmal, online számlázóval segíti a vállalkozásokat. Eddig már több, mint 120 ezren csatlakoztak a online számlarendszerhez, az érintetteket pedig júniusban adózoói fórumokon tájékoztatták a számlabekötési kötelezettség részleteiről.

*Készítette: *Horváth Bettina*, joghallgató, DE ÁJK

Az adóelkerülést is visszaszoríthatja az új ellenőrzési rendszer

Varga Mihály pénzügyminiszter korábban hangsúlyozta: a vasárnap induló online számlázás a gazdaságfehérítés újabb fontos állomása. Az adóhivatal azonnali rendelkezésére álló számlaadatok kockázatelemzések és ellenőrzések széles körű lefolytatására adnak lehetőséget.

Jelentősen visszaszoríthatja az adóelkerülést, hogy vasárnaptól az étel- és italautomaták forgalmát, valamint a nagy értékű számlák adatait online módon ellenőrzi a NAV- közölte a Pénzügyminisztérium.

A tárca várakozásai szerint az intézkedésnek és a nagy értékű számlák ellenőrzésének köszönhetően néhány éven belül Magyarországon 10 százalék alá csökkenhet az adóelkerülés mértéke. Az automaták átláthatósága az EU minden tagállamában gondot jelent, ám az ágazat kifehérítése Magyarországon a végéhez ért azzal, hogy mostantól csak felügyeleti egységgel ellátott készülékek üzemelhetnek - tették hozzá.

Az adóhivatali összeköttetésnek köszönhetően - mint írták - a NAV egy lekérdezéssel ellenőrizheti a bevallásban feltüntetett bevételeket. Hangsúlyozták, hogy az intézkedés a tisztességes vállalkozókat védi a bevételek eltitkolását üzletvitelszerűen végző adócsalóktól.

Források jegyzéke:

- <https://www.nav.gov.hu/nav/gyik/onlineszamlala>
- <https://www.portfolio.hu/vallalatok/ma-indul-a-nav-uj-csodafegyvere.4.290526.html>
- <https://ado.hu/rovatok/ado/online-szamlarendszer-sokan-csatlakoztak>
- <https://ado.hu/rovatok/ado/indul-elsejen-az-online-szamlarendszer>
- <https://privatbankar.hu/makro/indulas-elott-lelovik-a-nav-online-szamlarendszeret-319684>
- <http://www.origo.hu/gazdasag/20180701-megkezd-mukodeset-el-mukodni-az-online-szamlarendszer.html>
- <http://magyarhirlap.hu/cikk/122199/Indul-az-online-szamlarendszer>

MNB JAVASLATCSOMAG: KIEMELT CÉL A MODERN EGÉSZSÉGÜGY MEGTEREMTÉSE*

A Magyar Nemzeti Bank 180 pontos versenyképességi javaslatcsomagot tett közzé, 14 területen fogalmazott meg javaslatokat Magyarország sikeres, hosszú távú felzárkóztatásához. Az egyik kiemelt cél a magas színvonalú egészségügy elérése, hiszen a magyar lakosság egészségi állapota elmarad a nyugat-európai szinttől, mely versenyképességi hátrányt jelent. Az MNB úgy érvel, hogy a nem megfelelő egészségi állapot csökkenti a munkaerő termelékenységét és a munkában töltött idő mennyiségét, illetve a korai halálozással csökken a munkaképes, gazdaságilag aktív népesség létszáma. Példaként említik, hogy a 18–64 éves korú lakosság 45 %-a szenved magas vérnyomás betegségben, majdnem 14 %-a pedig cukorbeteg.

A három fő cél

A modern egészségügy megteremtése érdekében három fő célt tűzött ki az MNB, melyek a következők:

1. A háztartások közvetlen egészségügyi kiadásainak aránya csökkenjen a visegrádi országok szintje alá az összes egészségügyi kiadáson belül, azaz a jelenlegi 28 %-ról 18 %-ra.
2. Az egészségesen várható élettartam legyen a legmagasabb a V4 országok között, vagyis a mostani 60,1 évről 63,7 évre növekedjen.
3. Évente legalább egy darab, nemnek, korcsoportnak és kockázati tényezőknek megfelelő szűrővizsgálaton kellene részt vennie minden állampolgárnak.

Az egészségügyet érintő javaslatok

A javaslatokat négy csoportba sorolta az MNB, mely összesen 22 elemből áll, hiszen ez az a terület, ahol az egyik legtöbb teendő van Magyarországon. Az MNB szerint az egészségügyben egyrészt pénzügyi revízióra van szükség, például átlátható bérezési rendszert kell kialakítani, illetve a felírt gyógyszerek szükségességének szakmai felülvizsgálatára is szükség van. Az állami ellátást javítani, racionalizálni kell, például a háziorvosi rendszer funkcióinak erősítésével, a rehabilitációs és a hosszú távú ápolási kapacitások növelésével,

*Készítette: *Gulyás Lilla*, joghallgató, DE ÁJK

illetve az egészségügyi intézmények teljesítményét és a betegek elégedettségét is fel kellene mérni. Az MNB szerint szükséges lenne a közvetlen háztartási kiadások egy részét átirányítani intézményesített magánbiztosítási, pénztári formába, adókedvezményt kellene biztosítani vállalati egészségügyi csomagokra és magán egészségbiztosítások számára, támogatni kellene a prevenció és szolgáltatásfinanszírozási számlákat. Végül, de nem utolsó sorban a leghatékonyabb megoldás, a megelőzés terén is számos javaslatot fogalmazott meg az MNB. Álláspontjuk szerint támogatni kellene a rendszeres állapotfelméréseket és szűrővizsgálatokat, a tömegsportot, a vállalati sportköröket, valamint a stresszkezelési tréningeket is.

Nyitott a kormány?

Varga Mihály pénzügyminiszter sajtótájékoztatóján szóba került az MNB egészségbiztosításokra vonatkozó adókedvezményes javaslata és hogy azok ellentétben állnak a kormány legújabb intézkedéseivel. A pénzügyminiszter az erre vonatkozó kérdésre úgy nyilatkozott, hogy jelenleg is tart az adócsomagról szóló vita a parlamentben, vannak javaslatok arra, hogy áttekintsék az egészség- és nyugdíjbiztosítási kedvezményeket. A Nemzeti Versenyképességi Tanács javaslata nyár végére készül el, melyet a tervek szerint ősszel tesznek le a kormány asztalára.

Források jegyzéke:

- <https://www.mnb.hu/letoltes/mnb-180-pontja.pdf>
- http://hvg.hu/gazdasag/20180710_Feladta_a_lecket_a_kormany_az_MNBnek_180_pontos_versenykepességi_listat_irt
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/180-lepessel-ujitana-meg-az-orszagot-a-jegybank.1.291366.html>
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/egeszseggazdasag/teljesen-felforgatna-a-magyar-egeszsegugyet-a-legujabb-javaslatcsomag.4.291432.html>

ÚJABB LÉPÉSEK AZ ÖNÁLLÓ KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG FELÉ*

Nem új keletű elképzelés az önálló közigazgatási bírósági rendszer megteremtése. Bár néhány évvel ezelőtt az új bírói kar kialakítása megghiúsult, ma egyre erőteljesebben napirenden szerepel a közigazgatási felsőbírósággal fémjelzett önállósítás. A folyamat előrehaladásáról több bejegyzésben is beszámoltunk. Most ugyanakkor úgy tűnik, hogy eljött az idő, hogy befejezzék a közigazgatási felsőbíróság létrehozásával kapcsolatos munkálatokat – legalábbis ezt tükrözi a hetedik alaptörvény-módosítás.

Az Alaptörvény módosítása

Az Országgyűlés 2018. júniusában elfogadta az Alaptörvény hetedik módosítását. A 6. cikk egyértelműen megkülönbözteti a rendes bíróságokat és a közigazgatási bíróságokat. Feladatukat elválasztja egymástól: míg a rendes bíróságok döntenek büntetőügyben, magánjogi jogvitában és törvényben meghatározott egyéb ügyben, addig a közigazgatási bíróságok közigazgatási jogvitákban, valamint törvényben meghatározott egyéb ügyben döntenek. Ez tulajdonképpen a jelenlegi rendszerben sincs másként, hiszen a közigazgatási jogvitákban a közigazgatási és munkaügyi bíróság közigazgatási bírái döntenek első fokon.

Ennél sokkal fontosabb a legfőbb szervet érintő változás, hiszen az Alaptörvénybe bekerült az elkülönülő közigazgatási felsőbíróság. A rendes bírósági szervezet élén továbbra is a Kúria marad, azonban a közigazgatási bírói kar élére a közigazgatási felsőbíróság kerül. Ez az új felsőbíróság a Kúriához hasonló jogosítványokat kap: biztosítja a közigazgatási bíróságok jogalkalmazásának egységét és a közigazgatási bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Az alaptörvény-módosítás ezzel megteremtette a Kúriával azonos jogállású, azzal párhuzamosan működő közigazgatási felsőbíróság alkotmányos alapjait.

Amíg a Közigazgatási Felsőbíróság nem áll fel, addig továbbra is a Kúria, illetve a jelenlegi struktúrában működő bírói szervezetrendszer járhat el a közigazgatási bírói útra tartozó ügyekben.

A közeli jövő...

Az igazságügyi miniszter prioritásként tekint a közigazgatási bíróság kérdésére, mielőbbi önállósítását sürgeti, s úgy gondolja, hogy jövőre felállhat

* Készítette: *Dr. Széles Krisztina*, PhD hallgató, DE ÁJK

az első közigazgatási felsőbbíróság - fogalmazott egy sajtótájékoztatón. A közigazgatási bírói kar tekintetében szerinte olyan bírókra van szükség, akik elmélyült közigazgatási szakmai tudással rendelkeznek. Ennek megfelelően egy olyan rendszert szeretnének megvalósítani, melyben nagy közigazgatási szaktudású bírák lennének.

Az új közigazgatási felsőbbíróság elnökének személyét találgatások övezik. Továbbá azt sem lehet tudni, hogy a közigazgatási bírói és bírósági vezetői pályázatokat ki fogja kiírni és értékelni, illetve azt sem, hogy ki fogja kinevezni a nyertes pályázókat. Nincs információ a szükséges szakmai követelményekről, az összeférhetetlenségi szabályokról, az átjárhatóság szempontjairól és az illetményrendszeréről sem.

Összegzésként

A jövőre nézve továbbra is számos kérdés nyitott, azonban azzal, hogy az Alaptörvénybe bekerült a rendes bíróságoktól elkülönülő közigazgatási bíróság, illetve a Kúriával azonos jogállású közigazgatási felsőbbíróság, a jogalkotó „kőbe véste” az önállósítást. A korábban megrekedt intézményi változások ezzel zöld utat kaptak, mára már nemcsak vízió az önálló közigazgatási bírósági rendszer felállítása.

Források jegyzéke:

- <http://www.parlament.hu/irom41/00332/00332.pdf>
- <http://www.kormany.hu/hu/igazsagugyi-miniszterium/hirek/trocsanyi-laszlo-prioritasnak-tartja-a-kozigazgatasi-birosag-kerdeset>
- <https://merce.hu/2018/06/18/trocsanyi-szerint-nem-serul-a-biroi-fuggetlenseg-a-kozigazgatasi-birosagok-letrehozásával/>
- [http://magyarhirlap.hu/cikk/121254/Elfogadta az Orszaggyules az alptorveny hetedik modositasat es a Stop Sorost](http://magyarhirlap.hu/cikk/121254/Elfogadta%20az%20Orszaggyules%20az%20alaptorveny%20hetedik%20modositasat%20es%20a%20Stop%20Sorost)
- <https://www.hrportal.hu/c/patyi-andras-lehet-az-uj-kozigazgatasi-felsobirosag-vezetoje-20180704.html>

2019-RE VÁRTHATÓ VÁLTOZÁSOK A CAFETERIA-RENDSZERBEN*

Ahogy arról már korábban is hírt adtunk az Országgyűlés elfogadta a 2019-es évre vonatkozó adótörvény csomagot. Bár tény, hogy az őszi ülészakban még elképzelhető, hogy lesz a szabályozásban eszközölt változtatás, de annyi már most is tisztán látszik, hogy a jogszabály alapvetően új keretek közé rendezi a cafeteria-jellegű juttatásokat.

Adómentes juttatások

Az adómentes juttatások terén könnyebbséget fog jelenteni, hogy jövő évtől az óvodai, bölcsődei szolgáltatások térítése nem pusztán a munkáltató nevére szóló (ahogyan az idei évig ez volt), hanem immár a munkavállaló nevére szóló számla alapján is limit nélkül elszámolhatják majd adómentesen a cégek.

További könnyebbséget jelent majd az is, hogy a juttatási kör is bővülni fog, hiszen 2019-től már nem csak az óvodai, bölcsődei alapszolgáltatások díja, hanem az ellátás, étkezés is támogatható a munkáltató oldaláról. Azonban az eddig leggyakrabban kihasznált adómentes elemek, mint például a mobilitás célú lakhatási támogatás, diákhitel támogatás, kockázati biztosítás, illetve a sportrendezvényre-kulturális szolgáltatásra szóló belépők kiesnek az adómentes juttatások köréből, azok ugyanis a jövő évtől jövedelemként lesz adóköteles.

Béren kívüli juttatások

Béren kívüli juttatások összességében valamivel növekedni fog. Az idei évben irányadó összesen 34,22% helyett valamivel több, mint háromtized százalékos növekedés várható, így azok közterhe várhatóan 34,5 %-ra nő, amely mérték a 15% személyi jövedelemadó és 19,5% szociális hozzájárulási adó mértékéből tevődik össze.

Béren kívüli juttatásként a Széchenyi Pihenőkártyát adhatják a munkáltatók munkavállalóiknak. A Pihenőkártya az alábbi három alszámlából áll: vendégszállás, szálláshely, illetve szabadidő alszámla. Az ezekre kifizethető összegek pedig sorrendben legfeljebb 150.000.- Ft, 225.000.- Ft, illetve 75.000.- Ft összegek. Az előbbi összegek a versenyszférára vonatkoznak, és azzal a

* Készítette: **Dr. Gaál Szilvia**, DE ÁJK

kiegészítéssel értendőek, hogy azok a munkaviszonyban töltött napokkal arányos részig adhatóak. Ezzel szemben költségvetési szerveknél az évi 200.000 Ft időarányos része a maximális keret.

1. táblázat

Egyes juttatások adózása 2019-ben

2018-ban gyakran használt elemek:

Cafeteria elem	Közteher 2019-ben
Óvoda, bölcsőde	A költségek mértékéig adómentes
Széchenyi Pihenőkártya vendéglátás alszámla (*)	Évente 150.000 Ft-ig 34,5%, felette 40,71%
Széchenyi Pihenőkártya szállás alszámla (*)	Évente 225.000 Ft-ig 34,5%, felette 40,71%
Széchenyi Pihenőkártya szabadidő alszámla (*)	Évente 75.000 Ft-ig 34,5%, felette 40,71%
Ajándékutalvány	Évente egyszer a minimálbér 10 százalékig 40,71%, felette jövedelemként adózik.
Munkahelyi étkeztetés	jövedelemként adózik
Erzsébet-utalvány	jövedelemként adózik
Helyi bérlet	jövedelemként adózik
Iskolakezdesi támogatás	jövedelemként adózik
Önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás	jövedelemként adózik
Egészségpénztár, önszegélyező pénztár - hozzájárulás	jövedelemként adózik
Pénzösszeg juttatás	jövedelemként adózik
Sportrendezvényre szóló belépő	jövedelemként adózik
Kulturális belépő	jövedelemként adózik
Mobilitás célú lakhatási támogatás (albérlet)	jövedelemként adózik
Lakáscélú támogatás	jövedelemként adózik
Diákhitel támogatás	jövedelemként adózik
Kockázati biztosítás (pl. egészség)	jövedelemként adózik

Forrás: https://piacesprofit.hu/kkv_cegblog/cafeteria-2019-mire-szamithatnak-a-munkavallalok/

Összegzés

Fontos leszögezni, hogy a cafeteria nem is igazán adózási fogalom, hanem sokkal inkább egy adózási forma, amelyet a munkáltató a bér mellett természetben nyújt, nyújthat, azért, hogy adóhatékony módon adhasson versenyképes juttatási csomagot. Ezen felkínált lehetőségek közül a munkavállaló saját szükségletei szerint választhat és így a számára legideálisabb módon használhatja azt fel pl.: inkább utazásra, mint étkezésre használná fel a juttatásait.

Mindent összevetve, ahogyan azt a fenti táblázat is mutatja, a jövő évre tervezett szabályozás lényegesen kevesebb lehetőséget biztosít arra, hogy a

munkáltató a munkavállalói számára a bérnél kedvezőbb közterhek mellett különböző juttatásokat.

Források jegyzéke:

- https://piacesprofit.hu/kkv_cegblog/cafeteria-2019-mire-szamithatnak-a-munkavallalok/
- https://piacesprofit.hu/kkv_cegblog/marad-nehany-lehetoseg-a-cafeteriaban/

CSÖKKEN AZ MTA FÜGGETLENSÉGE?*

A Magyar Tudományos Akadémia megalakulása óta politikai függetlenségre törekszik és csakis kizárólag a tudományoknak alárendelve végzi tudományos tevékenységét. A függetlenségük egyik biztosítéka, hogy a kutatóintézeteinek finanszírozása nagyrészt közvetlen költségvetési támogatásból történik, mely eddig évi 40 milliárd forint körüli összeget jelentett, amit aztán a tudomány képviselői különböző szakmai szempontok alapján osztottak szét.

Ezt a fontos alapelvet veszélyeztető lépést tett a kormány a 2019-re elfogadott költségvetési törvényben szereplő adatok szerint, hiszen az Akadémia kiterjedt kutatóintézet hálózatának finanszírozásának nagy része, 20 milliárd forint átkerül az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz. Az MTA ez alapján a jövőben ettől az új Minisztériumtól kapja a támogatást. Ezzel a lépéssel az intézmény olyan alapvető tulajdonságai - függetlenség, autonómia - csorbulnak, amelyek nagyban hozzájárulnak a kutatások eredményességéhez, hiszen lényegében az Innovációs és Technológia Minisztérium dönti el, mire ad támogatást.

Az MTA - amely az európai szinthez képest is alacsony mértékben támogatott-, természetesen nem hagyta válasz nélkül a költségvetési törvénytervezetet és rendkívüli ülést hívtak össze, amely egy több pontból álló határozattal zárult és arra törekednek, hogy a kormány módosítsa a költségvetési tervezetet. Az Akadémia hajlandó lenne a kompromisszum kötésre, de bizonyos kérdésekben szilárd véleményt alakítottak ki, ilyen például, hogy a köztestület vagyona az MTA tulajdonában maradjon; személyi

*Készítette: *Nagy Evelin Éva*, joghallgató, DE ÁJK

kérdésekben érvényesüljenek az Akadémia autonóm döntési jogosítványai; az MTA intézethálózatának irányítási rendszerét és működését szilárd jogi garanciákkal kell biztosítani.

A közel két évszázados megalakulása óta kiállta az idő, a háborúk és külső elnyomás próbáját, hiszen szerencsére mindig akadtak olyan neves tudósok, akik támogatták az Akadémiát és harcoltak a függetlenségéért. 2018-ban sincs ez másként, így a méltán elismert tudósok mellett az ELTE Társadalomtudományi Kara és a CEU is biztosította az MTA-t, hogy kiállnak a függetlenségük mellett. Emellett a Lengyel, a Cseh és a Szlovák Tudományos Akadémia elnökei is teljes mértékben támogatják az MTA autonómiáját és a tudományos kutatás szabadságát.

Források jegyzéke:

- <http://www.parlament.hu/irom41/00503/00503.pdf>
- https://mta.hu/mta_hirei/a-magyar-tudomanyos-akademia-elnoksegenek-hatarozata-az-innovacios-es-technologiai-miniszteriummal-valo-tovabbi-egyeztetesrol-108937
- http://hvg.hu/kultura/20180614_Allamosithatjak_az_MTA_kutatointezeiteit
- <https://www.portfolio.hu/gazdasag/rendkivuli-elnoksegi-ulest-tartott-az-mta.292918.html>
- http://mta.hu/mta_hirei/a-magyar-tudomanyos-akademia-elnoksegenek-hatarozata-az-innovacios-es-technologiai-miniszteriummal-valo-tovabbi-egyeztetesrol-108937
- <https://24.hu/belfold/2018/06/21/elte-mta-magyar-tudomanyos-akademia-figyelo/>
- <https://24.hu/kulfold/2018/06/28/a-v4-akademiai-kialltak-az-mta-mellett/>
- https://index.hu/tudomany/2018/06/14/az_uj_koltsegvetes_a_tudomany_fuggetlenseget_veszelyezteti/

INDIAI VERSENYTÁRSAT KAP AZ UBER AZ EGYESÜLT-KIRÁLYSÁGBAN*

Egy indiai fuvarmegosztó, az Ola egyre több országban jelenik meg, külföldön elsőként Ausztráliába terjeszkedett, most azonban az Egyesült Királyságon keresztül Európát szeretné meghódítani.

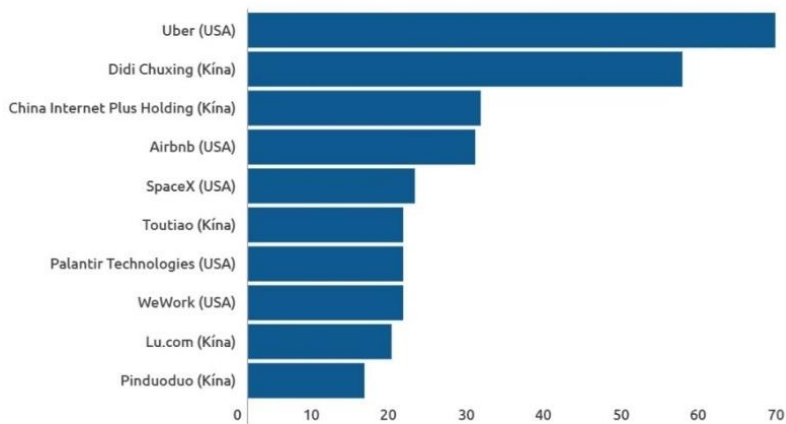
Az indiai taxiszolgálat egy hónapon belül fogja megkezdeni működését Dél-Walesben, majd Manchesterben, és az ismertté vált tervei szerint az év végére szerte az országban jelen lesz. A bengaluru-i székhelyű vállalatot egyébként 2010-ben alapították, jelenleg az Ola India egyik legstabilabb technológiai vállalkozása. Száztíz indiai városban működik 125 millió felhasználóval, megelőzve az Ubert a szubkontinensen, ahol már az amerikai cég a piac kevesebb, mint harmadát uralja. Az Ola elsőként tette lehetővé Indiában, hogy riksát és motorkerékpárt is rendelhessenek a felhasználói. Később természetesen az Uber is próbálta felvenni a versenyt, s követte a példát.

Úgy tűnik, hogy Nagy-Britanniában azonban nehezebb dolga lesz az Uber kizorításával. Annak ellenére, hogy az Uber a londoni tömegközlekedést irányító városházi szervezettel, a Transportfor Londen (TfL) folytat igen komoly bírósági harcot, az autórendeléshez szükséges mobiltelefonos alkalmazását több mint 3,6 millióan töltötték le a brit fővárosban, sofőrjeinek száma pedig most is eléri a 45 ezret. Mindez nem meglepő, ha azt nézzük, hogy Európa 25 unikornis vállalatából (egymilliárd dollárnál nagyobb értékű start-up magáncégek) egy tucat az Egyesült Királyságban működik, melyek közül a legértékesebb unikornis a 68 milliárd dollárt érő Uber.

Az Uberrel ellentétben viszont az Ola Nagy-Britanniában lehetővé fogja tenni, hogy felhasználói hagyományos taxit is rendelhessenek. Az Ubernek így most először lehet komoly vetélytársa a brit piacon, az amerikai társaság már 65 ország 600 városában van jelen, és bár a cég Kínában 2016-ban feladta a küzdelmet, Indiában viszont évi egymilliárd dolláros beruházással akarja növelni jelenlétét.

* Készítette: **Dr. Horváth Bettina**, DE ÁJK

A legértékesebb unikornisok

(milliárd dollár)

Forrás: <https://g7.hu/piac/20180809/lefelezi-az-unios-unikornis-allomanyt-a-britek-kivonulasa/>

Források jegyzéke:

- https://adozona.hu/altalanos/Konkurenciat_kap_az_Uber_NagyBritanniaban_CHEPD7
- <https://www.vg.hu/vallalatok/kozlekedes/indiai-rivalist-kap-az-uber-a-briteknel-1036218/>
- http://hvg.hu/tudomany/20180808_Indiai_konkurenciaja_lesz_NagyBritanniaban_az_Ubernek
- <https://www.portfolio.hu/vallalatok/versenytarsat-kap-nagy-britanniaban-az-uber.294198.html>
- <https://g7.24.hu/piac/20180809/lefelezi-az-unios-unikornis-allomanyt-a-britek-kivonulasa/>

OMBUDSMAN: DISZKRIMINATÍV AZ APÁKRA NÉZVE A DIÁKHITELLEL KAPCSOLATOS KEDVEZMÉNY*

Számos beadvány érkezett az ombudsmanhoz amiatt, hogy a hallgatói hitelrendszerről szóló kormányrendelet vonatkozó rendelkezése értelmében a diákhitel elengedésével kapcsolatos gyermekvállalási kedvezmények csak az anyáknak járnak, az apáknak semmilyen esetben sem.

A diákhitel tartozás elengedésének feltételei

A jelenleg hatályban lévő szabályozás alapján vissza nem térítendő állami kamattámogatásként elengedik a diákhitel tartozás 50 %-át azoknál a hitelfelvevő nőknél, akiknek 2018. január 1-jét követően születik a második gyermekük. Harmadik, vagy további gyermek megszületése esetén a tartozás 100%-ának elengedését lehet kérelmezni a Diákhitel Központnál. Kiemelendő, hogy a kedvezmények örökbefogadott gyermek esetében is kérelmezhetőek.

Az ombudsman megállapításai

Az ombudsman kiemeli, hogy az Alaptörvény hangsúlyozza a nemek közötti egyenlőséget, így „*tekintettel arra, hogy a gyermeket közösen nevelő szülőkről beszélünk, akik jövedelme és esetleges tartozásai közösen alkotják a család összköltségvetését, a hallgatói hiteltartozással rendelkező édesanyák összehasonlítható helyzetben vannak a hallgatói hiteltartozással rendelkező édesapákkal.*”

Látható, hogy amennyiben a családban az édesapának továbbra is van hiteltartozása, az ugyanolyan teherként jelentkezik, mintha az édesanyát érintené.

Az ombudsman azt is kihangsúlyozta jelentésében, hogy aggályos a tény, hogy a kedvezmények azokat a családokat részesítik előnyben, ahol az anyának van diákhitel tartozása.

Az EMMI álláspontja

Az ombudsman tájékoztatást kért az Emberi Erőforrások Minisztériumától, ahonnan az a válasz érkezett, hogy nők esetében a vér szerinti szülői minőség igazolása könnyebb, mint a férfiaknál, valamint a jogalkotó célja az édesanyák

*Készítette: *Gulyás Lilla*, joghallgató, DE ÁJK

kifejezett támogatása volt, így kompenzálva a gyermekvállalás időszakában viselt többes terhelést.

Mi lehetne a megoldás?

Az ombudsman nem ért egyet az EMMI álláspontjával, úgy véli, hogy a kedvezmények igénybevételének a lehetőségét ki kellene terjeszteni, vagyis ha az anyának már nincs, vagy nem is volt diákhitel tartozása, de az apának van ilyen jellegű tartozása, legyen igénybe vehető a támogatás. Amennyiben a vér szerinti apa egyedül neveli a gyermeket például egészségügyi okból, vagy az anya halála miatt, akkor is kérelmezhető legyen a támogatás. Az ombudsman arra is felhívja a figyelmet, hogy egyedülálló férfi is lehet az örökbefogadó szülő, mely nemtől függetlenül azonos terhekkel jár együtt, így a különbségtétel önkényes és ésszerű okkal nem indokolható, így ebben az esetben is engedélyeznie kellene a jogalkotónak a kedvezmény igénybevételét.

Források jegyzéke:

- http://www.ajbh.hu/documents/10180/2805034/Jelent%C3%A9s+a+nul%C3%A1zhat%C3%B3+di%C3%A1khitel+kapcs%C3%A1n+978_2018/809493ba-7ede-bfb5-a034-46d085dc6a14?version=1.0
- <https://www.diakhitel.hu/torlesztem/diakhitel1/gyermekvallalassal-kapcsolatos-kedvezmenyek.html>
- http://hvg.hu/itthon/20180821_Diszkriminalja_az_apakat_a_diakhitel
- https://nepszava.hu/3005649_nem-csak-az-anyaknak-jar-kedvezmeny
- https://index.hu/gazdasag/2018/08/21/csak_az_anyaknak_jar_a_diakhitel_kapcsolatos_kedvezmeny/

EUB DÖNTÉS SZÜLETETT A KIKÜLDÖTT MUNKAVÁLLALÓK SZOCIÁLIS BIZTONSÁGÁRÓL*

Az Alpenrind és társai ügyben az osztrák tagállami bíróság felfüggesztette az előtte folyamatban lévő eljárást és előzetes döntéshozatal iránt az Európai Unió Bíróságához fordult. Az előterjesztett kérdésekre válaszul a Bíróság kimondta, hogy a kiküldött munkavállaló a munkavégzés helye szerinti szociális biztonsági rendszerben biztosított abban az esetben is, ha egy olyan munkavállalót vált fel, akit másik munkáltató küldött ki. A Bíróság megállapította azt is, hogy a kiküldő tagállam által kiállított biztosítási igazolás (az ún. A1 igazolás) a munkavégzés helye szerinti tagállamban köti a szociális biztonsági intézményeket és bíróságokat is mindaddig, amíg azt a kiküldő állam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja.

Az alapügyről

Az Alpenrind osztrák társaság vágóhidat üzemeltet Salzburgban. A társaság 2007-ben kötött szerződést a magyarországi székhelyű Martin-Meattal, amely húsfeldarabolást és csomagolást vállalt. 2012 és 2014 között a szintén magyar székhelyű Martimpex társaság kiküldött munkavállalói végeztek az említett munkálatokat, majd 2014-től ismét a Martin-Meat munkatársai.

A Martimpex által kiküldött munkavállalók részére a magyar szociális biztonsági intézmény a magyar szociális biztonsági jogszabályok alkalmazását tanúsító A1 igazolást állított ki. Ezt részben visszamenőleges hatállyal tette, részben pedig olyan esetekben, amikor a salzburgi egészségbiztosítási pénztár már megállapította az érintett munkavállalók ausztriai biztosítási kötelezettségét. Az egészségbiztosítási pénztár biztosítási kötelezettséget megállapító határozata ellen az osztrák közigazgatási bírósághoz fordultak. A tagállami bíróság megsemmisítette a határozatot az egészségbiztosítási pénztár hatáskörének és illetékességének hiányára hivatkozással. Az ítélettel szemben az intézmény fellebbezést nyújtott be. Az ausztriai legfelsőbb közigazgatási bíróság (Verwaltungsgerichtshof) az Unió Bíróságához fordult, kérve, hogy tisztázza a szociális biztonsági rendszerek koordinációjára vonatkozó uniós szabályokat és – többek között – az A1 igazolások kötelező erejét.

Az ítélet

A Bíróság az előterjesztett kérdésekre a következő válaszokat adta ítéletében:

*Készítette: **Dr. Széles Krisztina**, PhD hallgató, DE ÁJK

1. A Bíróság kimondta, hogy a kiküldő tagállam (jelen ügyben Magyarország) illetékes intézménye által kiállított A1 igazolás a munkavégzés helye szerinti tagállam (jelen ügyben Ausztria) intézményeit és bíróságait is köti.

2. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy valamely tagállam által kiállított A1 igazolás a szociális biztonsági intézményeket és bíróságokat mindaddig kötik, míg ezt az igazolást a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja. Igaz ez akkor is, ha a két tagállam illetékes hatóságai a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával foglalkozó igazgatási bizottsághoz fordultak, amely megállapította, hogy ezt az igazolást tévesen állították ki és azt vissza kell vonni. - A Bíróság ennek kapcsán rávilágít, hogy az igazgatási bizottság megállapításai csupán vélemény értékűek. A Bíróság szerint az A1 igazolás még akkor is alkalmazható visszamenőleges hatállyal, ha a kiállítás időpontjában a tevékenység végzése szerinti tagállam illetékes intézménye már megállapította az érintett munkavállaló biztosítási kötelezettségét.

3. Végezetül a Bíróság kimondta, hogy a kiküldött munkavállaló a munkavégzés helye szerinti szociális biztonsági rendszerben biztosított abban az esetben is, ha egy olyan munkavállalót vált fel, akit másik munkáltató küldött ki. Ennek oka, hogy főszabály szerint a munkavállaló azon tagállam szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozik, amelyikben munkát végez. Csak bizonyos feltételek esetén lehetséges, hogy a kiküldött munkavállaló a munkáltatója szokásos tevékenysége szerinti tagállam szociális biztonsági rendszeréhez tartozzon. Azonban a jogalkotó kizárta ennek lehetőségét, ha a kiküldött munkavállaló egy másik személyt vált fel. Ez a munkavállaló tehát nem tartozhat azon tagállam jogszabályainak hatálya alá, amelyben a munkáltatója a szokásos tevékenységét végzi.

A Bíróság szerint nincs relevanciája, hogy a két érintett munkavállaló munkáltatóinak székhelye ugyanabban a tagállamban van, és az is irreleváns, hogy közöttük esetlegesen személyi vagy szervezeti összefonódás áll fenn.

Források jegyzéke:

- <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionId=9ea7d2dc30d8c5bef3948b42479fbfd83812e54f70e.e34KaxiLc3qMb40Rch0Sax yPaxb0?text=&docid=205401&pageIndex=0&doclang=hu&mode=req &dir=&occ=first&part=1&cid=506134>
- https://curia.europa.eu/jcms/jcms/p1_1289665/el/

MODERN FALVAK PROGRAM – KORMÁNYZATI VÁLASZ AZ URBANIZÁCIÓRA *

Az urbanizáció, azaz elvárosiasodás egyre gyorsabban zajló folyamat Magyarországon, az emberek nagyobb városokban tömörülnek, amelyek élhetőbbek és több lehetőséget kínálnak, eközben a falvak folyamatosan kiüresednek. Ennek a megakadályozására dolgozták ki a még tervezési szakaszban lévő Modern Falvak Programot, amelyre 135 milliárd juthat és a már részben megvalósuló Modern Kisvárosok Programot, amelyre hasonló összeg állhat majd rendelkezésre.

A programok elsődleges célként a fiatalok, a családok helyben maradását tűzték ki, továbbá reménykednek, hogy a fejlesztésekkel a nagyvárosokban lakókat is vidékre lehet csábítani. A fejlesztésekkel jobb életminőséget és a kiszámíthatóbb jövőt szeretnének biztosítani, ami nagyon összetett és időigényes folyamat. A célok megvalósításának érdekében felmérték a helyi igényeket széles társadalmi párbeszéd formájában a települési önkormányzatok segítségével.

Elsősorban megfelelő szolgáltatások kiépítésére vagy a már meglévők korszerűsítésére törekednek. Ennek érdekében szolgálati lakásokat biztosítanak olyan rendőröknek vagy orvosoknak, akik szívesen dolgoznának falvakban, kisebb városokban. Több busz biztosítja majd a közlekedést és a falugondnoki szolgálat is bővülne. Az internetelés javítására is nagy hangsúlyt fektetnek, hiszen ma már a legtöbb munka elképzelhetetlen megfelelő internet hozzáférés nélkül.

A közlekedés fejlesztése is szerepel a célkitűzések között, amelyre néhány településnek már égető szüksége lenne. A mellékúthálózat korszerűsítésével alakítanának ki megfelelő utakat, illetve az autópálya bővítése is a tervek között szerepel: a cél az összes megyei jogú város bevonása az autópálya-hálózatba.

Hét munkacsoport jött létre a tervezéshez: a helyi közösségek fejlesztésére, a letelepedés, a megélhetés, az infrastruktúra és közösségi közlekedés, a közszolgáltatások, a fejlesztési programok, és a helyi menedzsment fejlesztésére.

A kisvárosok fejlesztési csomagjával kapcsolatban már eredményekről lehet beszámolni, hiszen a győri színház korszerűsítése már megvalósult, Veszprémben ipari parkok épülnek, Debrecenben pedig egy nemzetközi iskola

* Készítette: *Nagy Evelin Éva*, joghallgató, DE ÁJK

építése kezdődött meg. A falvakkal kapcsolatos fejlesztési program végrehajtása 2019-ben kezdődik.

Források jegyzéke:

- <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/gazdasagfejlesztes/jovore-indul-a-modern-falvak-program-es-elkeszul-budapest-10-eves-terve-is.292268.html>
- <https://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagi-hirek/fejlesztési-csomag-a-kisvarosoknak-2-1085067/>
- <https://hirlevel.egov.hu/2018/08/11/internet-es-ut-is-kell-a-munkahelyek-melle-mondja-a-telepulesi-onkormanyzatok-oroszagoszovetsege-toosz/>
- http://m.delmagyar.hu/szeged_hirek/a_modern_falvak_es_kisvarosok_program_valodi_attorest_hozhat_-_kakas_bela_uj_lenduletet_kaphat_a_magyar_vidék/2572427/
- <https://www.kpe.hu/a-polgari-kisgazdak-a-falvak-es-kisvarosok-fejlesztet-kozos-programban-javasoljak/>

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A Közjavak folyamatosan várja a maximum 10.000 karakter terjedelmű, a folyóirat profiljába illeszkedő tanulmányokat. A kéziratok megküldése előtt javasoljuk a formai követelményekre vonatkozó szabályok áttanulmányozását. A megjelentetni kívánt tanulmányokat a szerkesztőbizottság részére az alábbi e-mail címre kérjük megküldeni: bartha.ildiko@law.unideb.hu

Formai követelmények:

A tanulmányokat a Times New Roman betűtípusban, 12-es betűmérettel, 1,5 sortávolsággal, sorkizártan kérjük elkészíteni.

Hivatkozási rendszerre vonatkozó követelmények:

A szerkesztőbizottság kéri a szerzőket, hogy amennyiben lehetőség van rá, a tanulmányokat egyfelől a hagyományos szövegekőzi lábjegyzettel ellátott formátumban, valamint az elektronikus megjelentetést elősegítő sorkőzi hivatkozásokat tartalmazó változatban is szíveskedjenek elkészíteni. Utőbbi esetében az alábbi formátumot javasoljuk:

1. Amennyiben a forrás nyilvános weboldalon is teljes terjedelemben elérhető (pl. egy hatályos törvénysszöveg), akkor a wordbe ágyazott hiperhivatkozással (a hiperlinket a szövegben a forrásra egyértelműen utaló szóhoz vagy szókapcsolathoz rendeljük hozzá).

Példa:

"Az információszabadság lényege, hogy a társadalom tagjainak joga van a közérdekű adatokat (Infotv. 3. § 5.) megismerni, betekinteni az ezekkel kapcsolatos dokumentációba."

Amennyiben tudományos irodalmi forrást hivatkozunk meg ezzel a módszerrel, a hiperlink alatt csak olyan elérhetőséget adjunk meg, amely a közlemény bibliográfiai adatait is teljeskörűen tartalmazza és a szerzői jogi követelményeknek megfelelően lett közzétéve. Amennyiben ez nem lehetséges, a 2. pontban ismertetett hivatkozási formát alkalmazzuk.

2. Ha nem érhető el (vagy nem teljes terjedelemben) a forrás nyilvános weboldalon, a forrást a megfelelő szövegrész után szögletes zárójelben jelöljük meg, az alábbi formai szabályok szerint hivatkozva:

Könyveknél:

[Sivák József–Vigvári András (2012): *Rendhagyó bevezetés közpénzügyek tanulmányozásába*. Budapest: Complex]

Tanulmánykötetben, gyűjteményes kötetben megjelent szövegek esetében:

[Mickiewicz, Ellen (2000): Institutional Incapacity, the Attentive Public, and Media Pluralism in Russia. In: Richard Gunther, Richard-Mughan, Anthony (eds.): *Democracy and the Media*. Cambridge: Cambridge University Press., pp. 85–121.]

Folyóiratban megjelent tanulmány esetében:

[Selck, J. Torsten (2004): On the Dimensionality of European Union Legislative. In: *Journal of Theoretical Politics*. Vol. 16., No. 2. April, pp. 203–222.]

Hetilapokban/napilapokban megjelent, szerző nélküli írások hivatkozása:

[Közös rendszer – felkészült irányítás (2011). In: *Szabadhajdú Városi Hetilap*, 2011. 21. évf. 42. sz. (12. 20.) 4–5. old.]

Mindegyik fenti esetben az alábbiak szerint kérjük a pontos oldalszám megjelölését, amennyiben szükségessé válik: magyar szakirodalomnál „34–54. old.” és angol szakirodalomnál „pp. 34–54.”

Kérjük, hogy a szerzők a tervezett tanulmány részét képező képeket, ábrákat vagy táblázatokat is külön dokumentumban is küldjék el (ábrák és táblázatok esetében olyan formátumban, amelyben lehetséges ezek szerkesztése - diagramoknál excelben).

© 2018 MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport.

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a szerzők írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható.

Idézni, szöveges tartalmat átvenni csak a forrásra való hivatkozással szabad.